

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هورس

روایت زندگی بانوی سلحشور، حمید دریاییگی

برگ سبزی تقدیم به پیشگاه بزرگ بانوی عالم اسلام،
حضرت زهرا علیها السلام الگوی صبر، عزت و اقتدار، حضرت زینب علیها السلام
عموم شیر زنان جهان تشیع به ویژه بانوان از جان گذشته و فداکار ایران اسلامی
که به فرموده رهبر معظم انقلاب در تغییر مسیر تاریخ و کشور نقشی شایسته ایفا کرده‌اند.
راد زنانی که در این مسیر پررمز و راز، تماشایی نبودند؛
مردانه قدم در میدان عمل نهادند و در نقش معماران ایران جدید ظاهر شدند.

سرشناسه: دریایی، عطیه، ۱۳۶۷-

عنوان و نام پدیدآور: هورس: روایت زندگی بانوی سلحشور، حمیده دریایی / خاطره نگار عطیه دریایی؛ مدیر پژوهش و تدوین راضیه مجاوری.

مشخصات نشر: اراک: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (استان مرکزی)، مرکز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس، انتشارات ستارگان سرزمین آفتاب، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۶ص: ۱۴/۵×۲۷/۵ س.م.

شابک: ۲-۳۷-۶۱۰۷-۶۲۲-۹۷۸-۱۵۰۰۰ تومان

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتاب حاضر با حمایت کنگره ملی نقش امام خمینی (ره) در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی، مرکز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس سپاه روح الله استان مرکزی، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان مرکزی منتشر شده است.

عنوان دیگر: روایت زندگی بانوی سلحشور، حمیده دریایی.

موضوع: دریایی، حمیده، ۱۳۱۹-

موضوع: مادران شهیدان -- ایران -- خاطرات

موضوع: *Diaries -- Iran -- Mothers of Martyrs

موضوع: شهیدان -- ایران -- بازماندگان -- خاطرات

موضوع: Diaries -- Survivors -- Iran -- Martyrs

شناسه افزوده: مجاوری، راضیه، ۱۳۶۴-

شناسه افزوده: کنگره ملی نقش امام خمینی علیه السلام در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی

شناسه افزوده: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (استان مرکزی). سپاه روح الله علیه السلام. مرکز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس

شناسه افزوده: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس. اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان مرکزی

شناسه افزوده: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (استان مرکزی). مرکز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس. انتشارات

ستارگان سرزمین آفتاب

رده بندی کنگره: DSR۱۶۲۹

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۰۵۶۲۶

عنوان: هوزس، روایت زندگی بانوی سلحشور، حمیده دریابیگی

خاطره نگار: عطیه دریابیگی

مدیر پژوهش و تدوین: راضیه مجاوری

ناشر: ستارگان سرزمین آفتاب

ویراستار: راحله میرزایی

مصاحبه گر: مینا قربانی

طراحی جلد: رحمت نبی زاده

صفحه آرا: مهرداد زمانی

نظارت کیفی و آماده سازی: علیرضا مرادی

کارشناس فنی: ابوالقاسم صفرزاده

نظارت بر چاپ: وحید صادقی

چاپخانه: چاپ گلها

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۷-۳۷-۲

نوبت چاپ: اول/تابستان ۱۳۹۸

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

با حمایت: کنگره ملی نقش امام خمینی علیه السلام در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی

مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه روح الله استان مرکزی

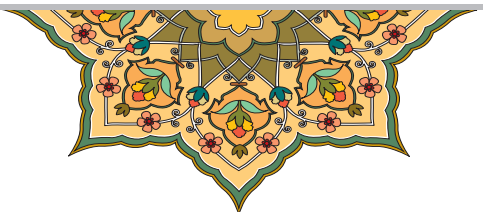
اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان مرکزی

مرکز پخش: اراک-میدان امام حسین علیه السلام-مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه روح الله استان مرکزی

تلفن: ۰۸۶-۳۲۲۶۶۰۸۳

نشانی سایت: www.shohud.ir

تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه روح الله استان مرکزی می باشد.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۱۰	اشاره
۱۶	مقدمه
	فصل اول
۲۱	خانه ی خاطرات
	فصل دوم
۶۳	سفر در گذشته
	فصل سوم
۹۹	سفر به کردستان
۱۴۳	تصاویر

پیشگفتار

به نام حضرت دوست

تاریخ پُرفراز و نشیب مَلّتِ بزرگ ایران، همواره با افتخارآفرینی و غیرتمندی قهرمانان این مرز و بوم آمیخته است. مادران این سرزمین، سال‌ها قصه‌های دل‌آوردی قهرمانان پیشین، مانند میرزا کوچک خان جنگلی، ستارخان، باقرخان، امیرکبیر، رئیس‌علی دلواری و... را با افتخار برای فرزندان خویش نقل می‌کردند و آرزویشان این بود که روزی فرزندانی چنین بزرگ، پرورش دهند. آن‌گاه که سایه‌ی ظلم و ستم حکومت ستم‌شاهی بر سر این مَلّت سنگینی می‌کرد، ناگاه خورشیدی از سرزمین آفتاب، تاییدن گرفت و پس از سال‌ها مبارزه، طومار حکومت سیاهی را در هم پیچید.

مردی که فخر این سرزمین و فخر شیعه بود و تا قیام قیامت هم خواهد ماند، مردی که دَمِ مسیحایی‌اش همگان را زندگی بخشید و آنها را به میدان مبارزه با ظلم و ستم و استبداد فراخواند تا اینکه بنای حکومت الهی را بنیان نهاد؛ حکومتی نوپا که چون خاری بود بر چشم

استعمار، استبداد و سلطه. این شد که از هر سو مورد تهاجم کوردلان قرار گرفت و انتظار می‌رفت که با کینه‌توزی‌هایی چنین گسترده، این نظام نوپا ساقط گردد.

هزاران هزار جوان پرورش یافته‌ی مکتب عاشورا که دم مسیحایی امامشان، آنان را به جوش و خروش واداشته بود، به میدان مبارزه و جهاد شتافتند و هزاران رئیسعلی دلواری و کوچک جنگلی دیگر تجلی یافت تا هیچ‌گاه مادران این سرزمین برای قصه‌هایشان قهرمان کم نیاورند. شاعران در وصفشان بسریند، هنرمندان چهره‌هایشان را به تصویر بکشند، مورخان تاریخشان را باز بنگارند و آیندگان به داشتن این قهرمانان بر خود بیالند.

امروز که سال‌ها از دفاع جانانه و دلورانه‌ی این ملت می‌گذرد، بر ماست که این قسمت از دفتر تاریخ ایشان را هر چه بیشتر بشناسیم و بشناسانیم و نگذاریم یاد و خاطره‌ی رشادت‌ها، دلوری‌ها، ایثارگری‌ها و ... این قهرمانان به فراموشی سپرده شود. همان‌گونه که رهبر فرزانه‌ی انقلاب فرمودند: «امروز فضیلت زنده نگه داشتن یاد شهدا، کمتر از شهادت نیست.»

در همین راستا، ستاد کنگره ملی نقش امام (رحمه الله علیه) در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی کوشیده است تا روزنه‌ای بگشاید برای ورود به سیره و سبک زندگی ایثارگران و حماسه‌آفرینان تا نسل‌های آینده با تأمل در آن، به افتخارآفرینان خویش بیالند. این اثر تجلی دهنده‌ی گوشه‌ای از فداکاری و رشادت‌های فرزندان «خطه‌ی آفتاب» است.

باری! بر خویش وظیفه می‌دانیم که ضمن ارج نهادن به تلاش همه‌ی فعالان این حوزه و آرزوی ارائه‌ی آثار بهتر در آینده، از شما خوانندگان گران قدر نیز سپاسگزاری کنیم و تقاضای همکاری و همفکری داشته باشیم.

با آرزوی عزّت، اقتدار و عظمت روزافزون ایران اسلامی

دبیر کل کنگره ملی نقش امام خمینی علیه السلام در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی

سرتیپ دوم پاسدار محسن کریمی

اشاره...

انقلاب شکوهمند اسلامی مردم ایران به رهبری امام خمینی رحمته الله علیه در سال ۱۳۵۷ سرآغاز حرکتی جهانی در تاریخ معاصر شد که ایجاد (تشکیل) تمدن نوین اسلامی (حکومت اسلامی) را چشم انداز خود قرار داده است. تمدنی که قطعاً بدون نقش آفرینی نیمی از جامعه؛ یعنی بانوان این سرزمین، محقق نخواهد شد.

وقتی در جامعه ای تعداد زیادی بانوی مؤمن، اهل علم و معرفت تربیت شود؛ چندان عجیب نخواهد بود که نقش آنها در مبارزه با کفر و جهالت و دفاع از اسلام و نظام، بسیار پررنگ باشد و مورد تقدیر بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی خمینی کبیر رحمته الله علیه قرار گیرد. آن چنان که امام راحل رحمته الله علیه در پیامی به مناسبت میلاد باسعادت حضرت زهراى مرضیه عاصمها السلام در مورد بانوان فداکار و ایثارگر فرمودند: «چه افتخاری بالاتر از اینکه زنان بزرگوار ما در مقابل رژیم ستمکار سابق و پس از سرکوبی آن در مقابل ابرقدرت ها و وابستگان آنان در صف اول ایستادگی و مقاومت از خود نشان داده اند...

مقاومت و فداکاری این زنان بزرگ در جنگ تحمیلی آنقدر اعجاب آمیز است که قلم و بیان از ذکر آن عاجز، بلکه شرمسار است.^۱»

قطعا حضور علمی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بانوان مسلمان هیچ تعارضی با نقش همسری و مادری آنها ندارد؛ زیرا بانوی مسلمان علاوه بر مسئولیت داشتن در نقش‌های خانوادگی، نسبت به امور اسلام و مسلمین هم مسئول است. چنانچه رهبر معظم انقلاب به این نکته اشاره کرده و نسبت به وظایف علمی، فرهنگی، سیاسی و... بانوان توجه داشته و فرموده اند: «امروز شما زنان، سنگربان ارزش‌های اسلامی در مقابل وضع جاهلی دنیای غرب هستید. شما هستید که دارید از این حصار مستحکم فرهنگ اسلامی محافظت می‌کنید. در علم، در فرهنگ، در سیاست و در همه چیز، زن باید پرورش اسلامی پیدا کند. در میدان‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و همه جا برود و پیشتاز باشد.»^۲

ایشان همانگونه که نقش همسری و مادری را برای زن بی بدیل و بدون جایگزین می‌دانند، نقش اجتماعی و سیاسی او را بی بدیل و منحصر به خود زن می‌دانند و قائل به حضور مستقیم و فعال بانوان در همه عرصه‌ها می‌باشند.

۱. صحیفه امام، جلد ۱۶، ص ۱۹۴، مورخ ۲۵ فروردین ۱۳۶۱. ش.

۲. «فرهنگ و عرصه فرهنگی» - اصول، مبانی، ضرورت‌ها و مسئولیت‌ها از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی -، موسسه فرهنگی، هنری قدر ولایت، چاپ اول ۱۳۸۸. ش، صفحات ۲۹۱ و ۲۹۲ پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام در تاریخ ۱۰ خرداد ۱۳۶۹. ش.

تاریخ درخشان هشت سال دفاع مقدس صحنه بی بدیلی از ایثارگری مردان و زنان مؤمن این سرزمین است و ثبت این قهرمانی‌ها لازم و ضروری است. در این میان توجه به نقش «بانوان ایثارگر» در انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس، برای ارائه الگوی عینی و ملموس به نسل‌های امروز و فردا در عرصه جهاد با طاغوتیان و استکبار بسیار پراهمیت است و لذا باید در ثبت و ضبط این نقش‌آفرینی‌های قهرمانانه اهتمام ویژه‌ای داشت. به این معنا که ابتدا با خاطره‌نگاری و سپس ثبت دقیق و تبیین آن به زبانی روان و مطلوب برای مخاطب؛ با جاذبه‌های هنری دریافت آن را برای نسل جدید تسهیل نمود.

اما از آنجا که بانوان این سرزمین قرار است در راه تمدن‌سازی نوین اسلامی و جهاد با طاغوتیان و استکبار جهانی، الگویی برای همه بانوان جهان باشند، لازم است که اهتمام ویژه‌ای نسبت به ثبت و تدوین این بخش از تاریخ دفاع مقدس صورت پذیرد.

بر همین اساس مقام معظم رهبری در پیامی که در تاریخ ۱۵ اسفند ۱۳۹۱ به کنگره هفت هزار زن شهید کشور فرستادند، ضمن اشاره به اسوه بودن حضرت خدیجه، حضرت زهرا (س) و زینب کبری (س) فرمودند: «زن در تعریف غالباً شرقی، همچون عنصری در حاشیه و بی‌نقش در تاریخ‌سازی و در تعریف غالباً غربی، به مثابه موجودی که جنسیت او بر انسانیتش می‌چربد و ابزاری جنسی برای مردان و در خدمت سرمایه‌داری جدید است، معرفی می‌شد. شیرزنان انقلاب و دفاع مقدس نشان دادند که الگوی سوم، «زن نه شرقی، نه غربی» است. زن مسلمان ایرانی تاریخ

جدیدی را پیش چشم زنان جهان گشود و ثابت کرد که می‌توان زن بود، عفیف بود، محجبه و شریف بود و در عین حال، در متن و مرکز بود. می‌توان سنگر خانواده را پاکیزه نگاه داشت و در عرصه سیاسی و اجتماعی نیز سنگر سازی‌های جدید کرد و فتوحات بزرگ به ارمغان آورد. زنانی که اوج احساس و لطف و رحمت زنانه را با روح جهاد و شهادت و مقاومت درآمیختند و مردانه‌ترین میدان‌ها را با شجاعت و اخلاص و فداکاری خود فتح کردند.^۱ و این تعریف، دقیقاً همان نتیجه آثار حضور سیاسی و اجتماعی بانوان مسلمان ایران در پیشبرد اهداف جامعه آرمانی نظام جمهوری اسلامی ایران است.

کمیته بانوان کنگره ملی نقش امام خمینی رحمته‌الله علیه در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی؛ بنا بر باور عمیقی که برای عمل به رسالت خود در راستای معرفی الگوی زن مسلمان مجاهد ایرانی و جهانی سازی آن دارد؛ تاریخ حضور، خاطرات و آثار بانوان ایثارگر استان مرکزی را با دقت و در قالب تاریخ شفاهی از ابتدای سال ۱۳۹۴ تا سال ۱۳۹۷ جمع‌آوری، ثبت و تدوین نموده و در مرحله بعد، این داده‌های تاریخی را با حفظ بُعد تاریخی حوادث، در قالب‌های مختلف و با زبانی ساده و روان به مرحله چاپ رسانده است.

امید است این اثر در مسیر عمل به تکلیف، ادای دینی باشد به تمامی

۱. پیام به کنگره ۷۰۰۰ شهید زن کشور در تاریخ ۱۵ اسفند ۱۳۹۱. ش

بانوان مجاهد استان مرکزی، که مردانه قدم در میدان عمل نهادند و با لبیک به دعوت امام خمینی رحمته الله علیه، نقشی شایسته ایفا کردند.

از خدای مَنان مسألت داریم که تلاش هایمان را به عنایت خود برکت بخشد و این کوشش، مورد رضایت حضرت ولیعصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و نایب برحق ایشان امام خامنه ای قده الله باشد. همچنین ادامه این نهضت جریان ساز، مشمول ادعیه نورانی حضرت ولی امر مسلمین قرار گیرد.

از خوانندگان محترم درخواست می شود با ارائه نقطه نظرات و پیشنهادهای سازنده خود، ما را در راستای ارتقاء کیفیت آثار بعدی، یاری نمایند.

مسئول کمیته بانوان کنگره ملی نقش امام خمینی رحمته الله علیه
در دفاع مقدس و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی

راضیه مجاوری

ھۆرس

۱۵

مقدمه

«شهید شاهد زمان است و آگاه به وضع موجود، شهید یاد فریادهای هستی‌آفرین «هل من ناصر ینصرنی» حسین، وارث شهادت انسان هاست. شهید با خون خود سخنِ زمان می‌گوید و با سکوتش فریادِ دوران سر می‌دهد، شهید این کیوتر آزاد که به ضرب تیر صیاد قلبش شکافته می‌شود و از شکاف‌های قلبش قطره‌های خون می‌چکد و بر هر چکیده از خونش شهیدی دیگر می‌روید، شهید این وارث رسالت‌ها، جلالت‌ها، شهامت‌ها، شجاعت‌ها، بزرگی‌ها، عزت‌ها و مردانگی‌های زمان که بر پایه‌ی کاخ‌های نمرودی، فریاد حق می‌کشد و در کشاکش حق و باطل، ظالم و مظلوم، ستمگر و ستم‌دیده همه‌ی جلوه‌های هستی را در ساحل درخشش‌ها به نمایش می‌گذارد و انسان‌ها را سخنی روشن می‌دهد.

شهید این پرستوی گریخته از خزان و این امید بهار، این چراغ هدایت انسان‌ها و این تنها نمونه‌ی فضیلت‌ها، پیامی است که در همه‌ی دوره‌ها و زمان‌ها از درون اجتماع بیرون می‌تراود و اندک‌اندک اجتماع را

می‌کاود و آن کاخ‌نشینان جبر و زور را مشتی محکم هدیه می‌دهد. شهید این نگهبان راستین حرمت خلقت و تنها حجت نمونه که بسان رعد بر آنکه زور می‌گوید، فرود می‌آید و هستی پوچش را در هم می‌شکند.» **شهید علیرضا شاملو**

وقتی عزیز پوشه‌ها را به من سپرد، می‌دانستم وظیفه‌ای مهم‌تر از نگه‌داری آن‌ها بردوشم است، باید کاری می‌کردم تا حق مطلب ادا شود. از قدیم همیشه بحث گردآوری و سامان‌دهی نوشته‌های دایی علی در خانواده مطرح بود که هر بار هم ناتمام می‌ماند. همه می‌گفتند نوشته‌های علی باید کتاب شوند اما کسی اقدامی نمی‌کرد به غیر از دایی سجاد که همه‌ی مدارک و نوشته‌ها را دسته‌بندی و مرتب و بعضی را که ناخوانا بودند بازنویسی کرد.

من هم از یک سنی به بعد این بحث‌ها را جدی گرفتم و مدام به این موضوع فکر می‌کردم که کتابی در موردش بنویسم.

گوشه‌ی ذهنم همیشه خوشحال بودم که نوشته‌های دایی در دست من است و نوشتن کتاب را در آینده هدف قرار داده بودم.

حتی وقتی ازدواج کردم پوشه‌ها را با خود بردم. حس مالکیت عجیبی به آن‌ها داشتم و با فوت عزیز فهمیدم باید کار را زودتر شروع کنم. تا اینکه کمی بعد از این طرف و آن طرف پیغام رسید که نوشته‌ها را باید به دفتر حفظ آثار دفاع مقدس اراک تحویل دهم.

اول زیر بار نرفتم اما بعد ترسیدم نتوانم از پوشه‌ها به خوبی محافظت کنم. بنابراین آن‌ها را به دفتر سپردم.

شنیده بودم می‌خواهند داستانی با این مینا بنویسند. واقعاً ناراحت

بودم از اینکه تصمیمی که من خیلی وقت است در ذهن دارم را یکی دیگر عملی کند. چند وقتی گذشت، دیگر قید کتاب را زده بودم تا اینکه با من تماس گرفتند و گفتند مسئولیت نوشتن را قبول می‌کنی؟ و پذیرفتم. گوشی را که قطع کردم گفتم: هر که او دور ماند از اصل خویش، بازجوید روزگار وصل خویش ...

محوریت کتاب بیان قهرمانی مادر شهید است و نام آن الهام گرفته از وقایع و مقاومت‌هایی است که در کوهستان‌های کردستان بر او گذشته است. هورس نام گونه‌ای سرو بسیار با ارزش و دیرزیست است که در مناطق کوهستانی و بیشتر در ارتفاعات بیش از ۲۵۰۰ متر می‌روید. ان شاء الله فرصت و توفیق نوشتن کتابی در مورد دایی علی دست دهد. از همسر، پدر و مادرم که در نوشتن این کتاب و ایجاد انگیزه خیلی به من کمک کردند تشکر می‌کنم.

با احترام پاییز ۱۳۹۷

عطیه دریابیگی

ھۆرس

۱۹

